

pulingaw

a sicuayan a qinaljan nua se paiwan, namasan pazangal aravac a qiniladjan nua pulingaw, a pulingaw maqati a pasasedjalu tua caucau kata naqemati a cemas kata i selem a marka tja vuvu, aicu a pulingaw avan a pakeljakeljang tua varung nua cemas kata kai nua caucau tua cemas.

a sika na masan pazangal aravac nua marka pulingaw i qinaljan, ayatua a pulingaw paljavak tua kina i kacauanan nua macidicidilj a caucau; kemasi tua sipualjak, a saqetju nua caucau, semu kuya semu paljiq, kisenai tua kina i kacauanan kata remukuz a pasa selem, neka nu inika kinicapilja a pusaladja nuamarka pulingaw tua kina i kacauanan nua timaimanga a caucau.

pai avan a sika namasan pazangal aravac a sengsengan a peniliq kata temulu tua seman pulingaw; a patagilj nua peniliq tua pulingaw kemasi tua kinacemkeljan nua kapulingavan a marka vuvu anga a pacun, tu izua auri namakeljangan tu sedjaljep a piliqen a seman pulingaw, izua nu pacun uta a piqinaljan tua uri sedjaljep a kisan pulingaw a vavayavayan a maqacuvucuvung.

pai azua pinenetj tua uri san pulingaven a vavayavayan, izua pinakisumaljiyan tua si tavakan tu kisan pulingaw, inika maqati a pumaya a pacacikel i katjuruvuan i ta inika kinatavakan a kadjunungan; sipiliq uta tua kakanen, maru katjaukaizua a padai a kakesain i qinaljan, inika maqati a pakanan a uri masan pulingaw a caucau tua venli a kemasi pairang a padai, inika pakanan tua namacai anga kakanen a sacemel. azua pakitulutuluin ta pulingaw a maqacuvucuvung a vavayan kidjadjaladjalan nu kipusengsengan a pulingaw. lajkua nu vilivililjan anga nuri lemingdjen a seman pulingaw, pakivadaq anan a sema zaqu tua naqemati acemas kata marka vuvu sakana masalu.

pai a pulingaw na kipapaulingaw saka namapukakudan aravac a sikudan, puvarung saka kedri aravac a kai, amin a kipusengsengan tua semu kuya tua caucau, semu siselapai ta qaljaqaljan, pucemel, kipasemalaw, kivadaq... a maretimaljimalji a sengsengan, papupicul kisenai tusika manguaqan suljivatjan nua kinaqinaljanan.

靈媒

傳統的排灣族社會中，靈媒是部落文化重要的資產，靈媒被視為通靈者，在傳統排灣族社會角色極為重要，因為靈媒會參與每一個人一生中的生命禮儀，生命的每一個環節都需要靈媒的介入與協助。

靈媒的選定與培育，在部落是重要的工作之一；靈媒的產生除了從靈媒的家族隔代之女性中，特殊體質而傳襲外，也會關注部落中有適合靈媒的少女。

從小被預定為靈媒的少女，有特殊的培育過程，被選定為靈媒的人，不可以隨意出入在公共場合或不熟悉的地方；食物的取用也有選擇，如最初白米剛剛才引進部落時，被預選為靈媒的人，不能吃平地買來的白米飯，也不能吃不新鮮的山產。平常長者靈媒工作，被預選的少女要隨側學習協助。最後要封立為部落正式的靈媒，要藉著靈媒手中的靈珠，求問造物神與祖靈允許而成。

靈媒個人生活必須謹慎有序，敏銳聰慧卻少語，平常的工作就是為族人解厄、為部落消災、醫病、通靈、占卜等等，穩定部落生活的秩序，建立健康與安寧的部落生活。